

LA CAMPANA DE GRACIA

DONARÀ AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA

CADA NÚMERO 5 CÉNTIMS PER TOT ESPANYA

NÚMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

ANTONI LÓPEZ, EDITOR
(Antiga casa I. López Bernagosi)

ADMINISTRACIÓ I REDACCIÓ: LLIBRERIA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MIG, NÚM. 20, BOTIGA
BARCELONA

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ
Fóra de Barcelona, cada trimestre: ESPANYA, pessetes 1'50.—ESTRANGER, 2'50

LA RESPIRACIÓ ARTIFICIAL

—Si aviat no m'envien un altre sac d'aquests, estic perdut!...

Les tres desgracies

Si en mitologia hi ha les tres gracies, en política internacional hi ha les tres desgracies. Existeixen tres Estats, en efecte, que tenen la fatal tendència de triar sempre, en qüestions internacionals, el camí pitjor. Així aquests Estats treballen per la pròpia ruïna.

Quins són aquests tres Estats? Quines són les tres desgracies? No creiem que sigui pecat dir-ho: són Turquia, Bulgària i Espanya.

Turquia, amb els seus estúpids errors, s'ha anat mutilant ella mateixa. Bulgària, víctima de rams de bogeria, va provocar la segona guerra balcànica i va llançar en una setmana el fruit d'alguns mesos de guerra cruentíssima; ara mateix flirteja amb els Imperis centrals. Espanya, aïllada internacionalment, cau en la greu equivocació de mostrar-se germanòfila.

Van per mals camins les tres desgracies. I els mals camins no menen a cap lloc bo.

AUSTRIA

Si Polònia pot esperar d'aquesta guerra una resurrecció, Àustria corre un veritable perill de mort. Per què? Per una victòria de Rússia, avui inesperada? No. Per la victòria d'Alemanya. Estem en camí d'una altra Sadowa. Anem a un desplaçament definitiu del nucli central germànic, qui passarà de Viena a Berlín. És el triomf decisiu de Frederic II sobre Maria Teresa. Hi ha una evolució històrica a punt de tancar-se. Des de la guerra dels set anys, passant per la de 1866, la llei evolutiva se completa. El novell gibelinisme tindrà per centre Berlín, allunyant-se cada volta més del fogar romà. Podríem dir que l'Imperi serà més barbre que mai, purament barbre, sense barreja d'influències cesàries. La porpra de Teodosi passa a Guillem II, sense imitacions a lo Carlomagne; i l'ombra lamentable del pobre Francesc Josep senyalarà la fi d'una veritable decadència imperial arribada també a senectut...

Algú ha anomenat antipapa a Guillem II. Realment, hi ha un cisma típic en la transcendència de la seva figura. El cisma de Berlín! Luter cenyint la tiara, mentre l'església espanyola, la de les fogueres, s'inclina reverentment davant el gest teatral, i mostra els punys a París, on s'encenen encara espurnes de galicanisme, sobre una França atormentada i febrosa.

Aqueix Sacre Imperi Romà, nucli civil de Europa, ha estat sempre la gran rivalitat de l'història. Estel guaiador de les ambicions dels autòcrates, ell posava una forta unitat de potència davant la concreció de les disperses i cooperants resistències, en la palanca invisible que movia el món. I com era el poder laic, humà, material, representava una garantia contra el predominiu massa fort dels Papes. Sols quan el poder públic ha esdevingut encara més popular, per obra de la democràcia, l'Imperi se'ns presenta com l'enemic del nostre llatinitat, del nostre romanisme. Emancipats espiritualment del jou pontifical, com podríem ésser-ho materialment del jou imperial? Anglaterra i França, patries de la Revolució, lliuren avui la darrera batalla contra la persistència de la Edat Mitja.

Napoleó va representar un intent impossible: la conciliació d'aqueixes dues forces antitètiques: Imperi i Revolució. Ell també fou l'antipapa, i, com Guillem II, va revestir-se del *cabotinisme* escènic que tant li censura Carlyle, com a tara qui l'exclueix de la categoria dels heroès. Tragediant, Comediante, com li digué el pobre Pius VII,

segons conta Vigny en una de les seves delicioses narracions. Però Bonaparte, purament llatí, té encara l'obsessió de l'aparatositat romana, arribada a caricatura en la escena de la consagració a Nòtre-Dame, que David immortalitzà. Guillem II, en canvi, és fidel a la seva stirp barbàrica, i no separa mai dels seus polsos el casc teutònic.

***

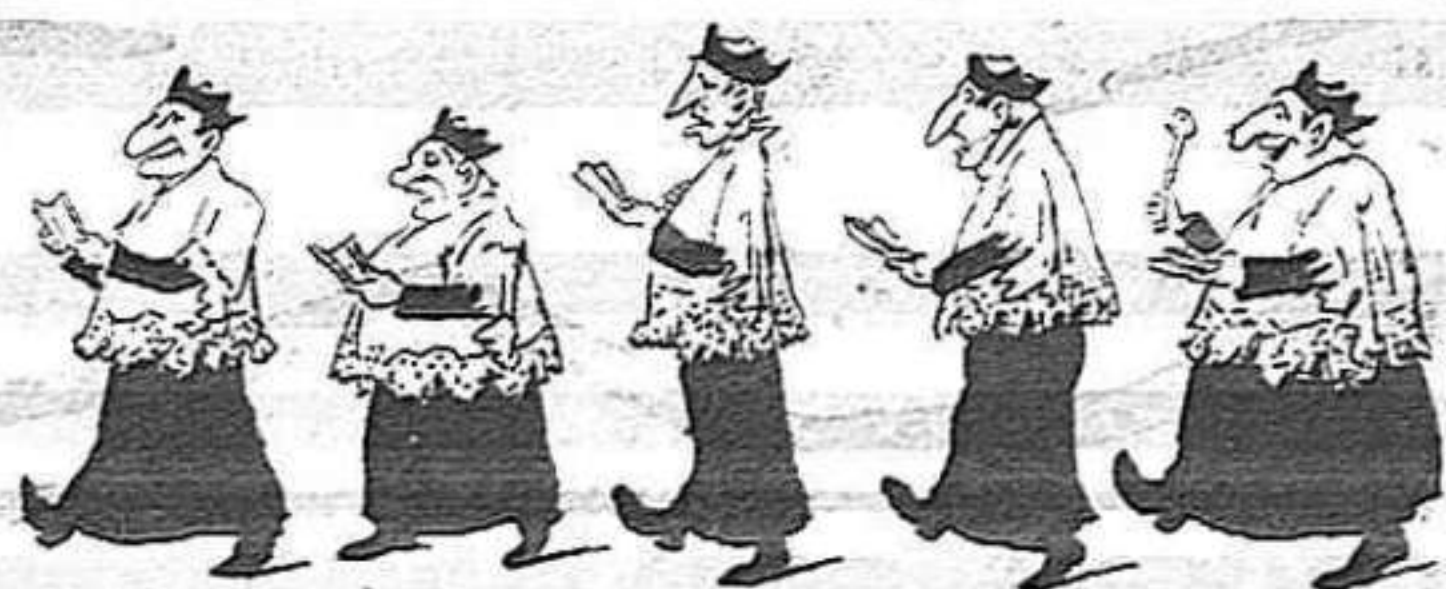
Àustria, promotora inconscient de la guerra, pretext fàcil als instints de rapinya germànics, serà la gran víctima de la formidable lluita. Pagarà probablement amb la vida la seva ceguera. Així com en la presa de Sleswig-Holstein, i en la d'Alsàcia-Lorena, i en la constitució de l'Imperi alemany, imposat an els Estats germànics, la qüestió de l'unitat de raça va ésser invocada per la vencedora Prússia, així també ho serà en la futura fusió dels dos imperis. Àustria, qui un dia fou excluida de l'Imperi germànic per a arrebatar-li l'hegemonia, serà forçada a sotmetre's a una nova i estrangera corona imperial: la de Prússia.

L'Elector de Brandenburg haurà suplantat al tradicional Emperador... Les feudalitats protestants prevaldràn sobre l'hereu de Carles V. La vella guerra de trenta anys tindrà encara un epíleg insospitat, i la Casa d'Àustria serà vençuda per una monarquia pervinguda i moderna.

¿Aportarà Àustria a la concreció germànica el seu ròssec de pobles violentament somesos, la seva interior lluita de races? ¿No serà la Hongria una intrusa o una esclava, en aqueixa poderosa cohesió? ¿No ho seràn la Galitzia i la Bohèmia, branques de l'eslavisme rival i odiat? I si l'Itàlia no conseguís alliberar les seves províncies irredemptes, ¿què representarien sota l'incontrastable domini borbònic aqueixes regions llatines, darrer trofeu del domini imperial sobre terres itàliques?

Però tant com per Àustria, és imminent el perill, per els petits Estats germànics encara lliures del centralisme berlínesc. Holanda, els països escandinaus, la Suïça tedesca, ¿no tindran un instint de vida personal de defensa pròpia, davant l'aproximació d'aqueixa tirania? ¿No s'uniràn a la creuada nova?

GABRIEL ALOMAR

LA HIDRA

LA semana pasada produjeron gran revuelo unos artículos de Cambó, en los que este avisado político declaraba

que Cataluña cada vez se siente más distanciada del resto de España, y que en el pecho de los catalanes cada día hacen más progresos las aspiraciones separatistas. ¡Cristo, en cuanto leyeron esto en Madrid, la que se armó! Ni que les hubieran nombrado la bicha. No se podía tocar la prensa del otro lado del Ebro. Sobre todo *El Imparcial* venía hecho un escorpión. Algunos periódicos de aquí salieron también batiendo el parche, y nombrando a Sol y Ortega y a Prim, y diciendo que el caballo del general de Reus se había encabritado en el Parque, al oír las estridencias de Cambó. ¡Afortunado hijo de Besalú, que raras veces logras, cuando escribes, hacerte entender de las personas, y que tan fácilmente consigues que te comprendan las bestias, aunque sean de bronce!

Nos asombra que se tome en serio lo que afirma Cambó. Habla éste en nombre de la «Lliga Regionalista», y los procedimientos del regionalismo son sobrado conocidos. De esto del separatismo ya rebajará la «Lliga» lo que queráis, y hasta dirá que los separatistas son cuatro locos; pero para esto, habrá que darle algo de lo que pide, habrá que aceptar los proyectos económicos, la Exposición, etc. La «Lliga» no se enfada nunca de verdad, no riñe jamás definitivamente. Esto se queda para los republicanos. La «Lliga» llega siempre a un acuerdo. Es cuestión de precio, sólo. ¿Para qué discutir, pues, un atraco? Ante un ladrón que echa el alto, se desenvaina el cuchillo o se suelta la bolsa.

¿Cataluña, separatista? No caerá esa breva. Sosiegue sus nervios *El Imparcial*. Pueden estar tranquilos en Madrid. No se alteren los encargados de velar y mantener el sueño letal de España, los encargados de conservar la unidad de la patria a todo trance. ¿Cataluña, separatista? ¡Ojalá lo fuera! Porque hemos llegado a tal extremo, que lo único razonable y decente es ser separatista o anarquista. Por desgracia, Cataluña no es ni lo uno ni lo otro. No, Cataluña no es separatista. Cataluña guarda vivo en el corazón el sentimiento de la unidad de España. De la unidad y de la unanimidad en renunciar a vivir, en resignarse a morir.

Anarquista o separatista. Una de esas dos cosas hay que ser en este país. O las dos cosas a la vez. El dolor tremendo de ser español, hay que expresarlo con los gritos humanos más agudos que se conocen.

Separatista. Yo lo soy desde que nací. El separatismo es una forma de insurgencia. El Dios que me hizo de barro y me puso en el alma todas las formas de rebeldía, me puso también ésta. Separatista. ¿Qué otra cosa se puede ser aquí? ¿De qué otra manera se puede decir que se protesta de todo lo que le rodea a uno? ¿En qué copa puede uno verter y volcar toda la indignación y todo el espanto de que tiene lleno el cuero? ¿Con qué palabra se puede escupir tanta atrabilis y tanto asco amargo?

Mirad. Yo nací en las fragosidades de Aragón, en un pueblo que se llama Graus. De allí era también Joaquín Costa. El Otro. Pues Costa se empeñó en ser concejal del

Ayuntamiento de Graus, y no lo pudo conseguir. Impidieron los caciques. Pero aún hay más. Graus pertenece al distrito electoral de Benabarre. Por ese distrito han sido diputados todas las nulidades de España. Ahora lo representa un hijo de Navarrotreverter, que es un camueso, que es una peponida, que es un meión de agua. Y lo estupendo no es lo burro que es el diputado, sino que haya electores más burros que él. Pues los hay. Porque Costa trató de obtener el acta de Benabarre, y no lo logró.

Ante esto ¿qué haría usted? Pues gritar: «Viva Aragón libre» y «Aragón para los aragoneses», y declararse separatista como Maceo, como Aguinaldo y como Quintín Banderas. Cataluña y Aragón no serán separatistas. ¿Qué han de ser? Pero yo sí que lo soy. Separatista de toda la tradición inquisitorial de España. Separatista de Madrid y de Dato y de Romanones y de la monarquía. Separatista del Centro y de su caciquismo y de su burocracia. Separatista del ministerio de la Gobernación y de todas sus dependencias. Separatista del Congreso y del Senado. Separatista del Banco de España. Separatista de toda la deshonrada clase de abogados. Separatista de esa literatura de exportación provincial, escrita, la mitad por alcohólicos y la otra mitad por sodomitas. Separatista de *El Imparcial*, de *A B C* y de los germanófilos. Separatista del género chico, de los toros, del cante flamenco, de la manzanilla y de los pianos de manubrio. Separatista, en fin, de toda la miseria, de todo el atraso y de toda la roña de España.

Es curioso. Los que fruncen y espesan más el ceño, cuando se habla de separatismo, son los republicanos. ¡Oh, la hidra del separatismo! El republicanismo español se está cucando. A la mayor parte de los republicanos se les está aguando la cabeza y se les están haciendo hongos en los sesos. El republicanismo se ha arcaizado, se ha ranciado y hace mal caldo. Nuestros correligionarios no comprenden que lo que interesa no son las formas, sino la vida, que lo que es necesario es que España viva: entera o en pedazos. No notan que los miembros dañados están gangrenando a los sanos, y que pronto estará todo el cuerpo hecho una lástima. No ven que las frutas podridas están echando a perder todo el montón. Los muertos no tienen derecho a la unidad, ni a nada. Los muertos no tienen derecho a dormir en la cama de los vivos. La cama de los muertos está en el cementerio. Pues, a la fosa con ellos, y tierra encima.

ANGEL SAMBLANCAT

EL COP

LA França, els aliats de la França i els amics de la França, celebren aquests dies el primer aniversari de la batalla del Marne, la gran victòria del general Joffre. Justificada és la celebració. Aquella batalla històrica, de nom immortal, representa un moment decisiu per a l'humanitat. Va ésser més que un episodi d'una campanya militar; va ésser més que la derrota i reculada de l'invasor; va ésser més que un brillant fet d'armes. La batalla del Marne va ésser la salvació de la llibertat moderna, de les idees generoses de la República francesa, de tot el tresor secular de la civilització occidental, hereva de la civilització greco-romana.

Per això, a mesura que el temps passa, aquell fet d'armes, a l'allunyar-se, s'engrandeix. De cop no és va veure tota l'importància immensa, tota la transcendència incalculable de la batalla guanyada pels francesos. Ha anat veient-se després. I com més va, millor es veu, més relleu pren. Avui un home no pot fer-se, sense sentir una esgarripança, aquesta pregunta: «Què hauria succeït si els alemanys arriben a guanyar la batalla del Marne?» Els fets posteriors ens ho diuen prou bé: Guanyant la batalla, els teutons haurien guanyat probablement la guerra...

No, no va ésser solament la batalla del Marne lo que del 6 al 12 de setembre de 1914 van perdre els alemanys. Van perdre aleshores el futur domini del món. No eren solament cent cinquanta quilòmetres lo que recularen. Van recular per sempre, definitivament, davant la meta de les seves ambicions monstruoses, la realització de les quals ja quasi tocaren amb ses mans vermelles. Aquells set dies de lluita entre el Marne i el Loire, aquella serie de combats violentíssims a les vores del Gran i el Petit Morin, de l'Ornain i de l'Urcq, van decidir la sort de l'humanitat per alguns segles. Tota l'història del món dependia del resultat de la topada de dos milions d'homes damunt un troc de terra de França.

El cop que aleshores van rebre els alemanys, és irreparable. Tots els seus esforços posteriors, tots els seus èxits en el front rus, no poden desfer els efectes ineludibles de la seva derrota del Marne. Fins al moment de decidir-se la batalla, els alemanys lluitaven per vèncer. D'allí en endavant, lluitaven per no ésser vençuts. I no fem, dient això, un joc de paraules, sinó que establim una diferència essencial.

Amb gran acert, algú ha comparat l'exèrcit alemany a un terrible boxejador que, després d'aconseguir ràpidament resultats meravellosos contra l'adversari, reb un cop fatal, un cop d'aquells que lleven la major part de la força. Aqueix cop és la batalla del Marne, cop del qual mai més podrà curar-se els alemanys.

FULMEN

que quan els elements avançats defensen les llibertats de tot-hom contra els abusos del Govern, els senyors de la moneda i de la mitja cana permeten sense protestar que s'escalfin injustament les esquenes democràtiques.

Aixís el Govern sempre té la excusa, amb semblances de raó, de dir que'ls que criden s'amparen injustament amb la representació de Catalunya, puig pel Govern la verdadera Catalunya és la que calla i no protesta de les seves barrabassades.

Mentres en tots els assumptes que afecten a la llibertat i als interessos de Catalunya no marxïn llealment units tots els catalans, els productors, els obrers i els amics de la llibertat de Catalunya farem la feina d'en Jafà, desfent amb la qua lo que haurem fet amb el cap.

JEPH DE JESPU

MALA ANYADA

VEROL

Es l' hora del verol, l' hora abnegada que'ls ceps donen els ambres del séu pit, i els grans esgrogueits a prenyes se posen de cirera i de mora, tot seguit.

El coloreig dels grans serà difícil nafrats d'uns quants moments de temporal, amb una cicatriu aspra abrigant-los, clavada com un cranc al most malalt.

Entre'ls raimos esqualits, concirosos, s'estiren els gotims tot amargor: moren com albat i al cup menacen, son vi no acceptarà el xarric d'amor.

I el porró català no anirà en doïna adormint-se entre'l puny dels comensals, i l'alegría sofrirà un eclipsi tastant del agre fruit de tants jornals...

J. C. I. P.

Sonata III

ESTIC molt content. Això de que ens facin fer festa per la Mare de Déu de la Mercè m'ha arribat al cor. El senyor batlle és molt bromista; no sé què dimontri se ha empescat d'una mare de Déu que va baixar del cel per a donar-los-hi concells a don Jaume, a sant Ramon i a sant Pere.

An aquest batlle no el conec gaire, millor gens, però al senyor governador, sí, i la veritat me temo que mentres s'escollava la historia que el batlle de reial ordre li anava comptant, devia fer uns esforços sobre-humans per a aguantar-se les rialles. Res, que n'estic segur, mentres que l'un deia, molt serio:

—Y cuando en día tan señalado, nuestra excelsa patrona descendió sobre nuestra ciudad para asentar en ella su trono...

El senyor Andrade amb una mà al ventre devia pensar:

—Ai, que'm pixo!

Què me'n dieu del viatge regi? Crec que és un triomf constant, guanyant quan se juga al polo, guanyant quan se fan regates, guanyant quan se cacen ossos; amb princeses de Salm-Salm (quins noms, renoi!), amb automòbils, amb acuraçats, amb palaus de la Magdalena... Si això és guerra...

Als que'ls hi va bé això d'aquests viatges, és als de *El Dia Gráfico*, sobre tot an el fotograf del diari: La reina baixant una escala. El rei pujant una escala; la princesa de Salm-Salm fent-se cordar una sabata; l'infant don Carles, la infanta Lluïsa, el príncep i els infantets vestits de granota.

Què'n té d'interès això! No sé què'ls hi deuen haver donat an aquests monàrquics rabiosos; compto que són polvos de segueix-segueix. Perquè sinó no ho entenc, semblen aquelles mares que quan tenen el primer fill se passen el dia ensenyant la criatura i dient-vos:

—Mira, ara riu.

—Mira, ara plora.

—Mira, ara obra els ulls.

—Mira, ara m'agafa un dit.

Des de'l cubell

EL KAISER EN LOS OJOS

—Fixeu-s'hi bé, germans caríssims: La creu del Crist era de fusta, la del Kaiser és de ferro. Ara digueu vosaltres mateixos: Què té més valor, el ferro o la fusta?

—Mira, ara es menja la mà.

—Escolta, ara farà un pet.

I això de Reus? Mal negoci això de Reus, se comença per no res i quan comencen a tenir-se rabia és difícil d'acabar; trobo que ja dura massa. Se veu que el governador de Tarragona és una mena de *Curro Meloja*; no n'hi ha cap com ell per a solucionar conflictes. Se llueix, senyor de Garcia Alix.

I de la guerra? No sé què dir vos. Quan me parlen d'això, quan lleigeixo els diaris, quan m'entero de lo que m'entero, trobo que val més fer l'orni o el pagès i quedar-me sense respondre'm ni a mi mateix, gràntant-me el clatell i dient:

—Vatua el món! vatua el món!

I perquè capficar-nos-hi? Som espanyols i això és l'únic país de la terra; tenim an en Dato, tenim un comte d'Esteban Collantes, que si s'acosta a Terrassa li trencaran el tupí, què més podem desitjar?

—Beguda?

—Noi, porte'm beure.

MORITZ IX

Notes de fòra

Manresa.—Dues notícies que fan «cara i creu».

Cara: Els paletes han guanyat el plet. Des d'ara endavant cobraràn un ralet més.

Creu: demà, diumenge, tindrem *corrida de toros*... Visca *España!*... *España* és el nom del matador.

Sabadell.—Molts obrers vaguistes de Reus han vingut a cercar feina. Per fortuna, se treballa molt a Sabadell, i se'ls ha pogut complaure.

Olot.—Fa dies que *disfrutem* d'una vaga obrera que encanta. Actualment hi han 150 homes i més de 400 dones sense feina.

Reus.—Han sigut posats en llibertat tots els detinguts amb motiu de les vagues. Això vol dir que el conflicte va millorant, encara que de moment no's vegi la solució total per en lloc.

En les darreres bases, els treballadors exigei-

xen que en el terme de 8 dies siguin despatxats els *esquirols*. Si això's logra, tornaran tots a la feina. Sembla que'l terrible patró Tarrats s'hi avindrà.

Molins de Rei.—En aquest poble tenim un remat de *damas de Estropajosa*, que s'introdueixen per les cases on saben que hi ha malalts.

Fa pocs dies varen tenir la barra de visitar a una noia molt mala. Al arribar a dita casa, lo primer que feren fou preguntar: què feia la noia? si necessitava alguna cosa, que la caritat... i que voldrien veure-la; i lo primer, al veure-la, fou preguntar-li si li agradaria pendre Nostre Senyor i ella contestà que no; l'interrogaren dues o tres vegades, i quan vegeren que no en podien treure res, tingueren que anar-se'n amb la cua entre cames.

I ara vé la grossa. Vegent que no podien treure'n res, anaren a trobar al *pastor*, i li digueren que tenia d'anar a visitar a fulana, que tenia de confessar i combregar. El *pastor* emprengué la marxa, i al arribar a la casa ocasionà un gran disgust a la familia.

Quan acabaran les *damas de Estropajosa* de volguer que tot-hom pensi com elles?

Porrera.—El diumenge prop passat, dia 22, tingué lloc una reunió, convocada pel nostre Ajuntament, per tractar de la portada d'aigües potables pel consum de la població, qual millora vé perseguint-se des de fa molt anys. Amb tal motiu tinguérem l'ocasió d'admirar (?) l'estat d'higiene que s'usa en els locals públics; doncs l'esmentada reunió tingué lloc al local Escola pública de nois, on el senyor Mestre, ara, temporada de vagues, hi dona classes de repàs, dibuix, etc., etc. i... quina no seria la nostra sorpresa i la de tot-hom, inclús del senyor alcalde, al veure l'esmentada sala en el més asquerós abandono, poguent-se arregar per les taules i per terra la pols, «basura» i *otras hierbas* a palades, i això que la reunió fou anunciada amb un dia d'anticipació.

Lo que'ns feu gracia, fou que el senyor secretari del Ajuntament, feu un parlament contestant a un individu, que demana que's fessen rentadors, i l'esmentat senyor, digué que per l'higiene de la població no podien fer-se per insuficiència d'aigua per suprir tal necessitat.

Per motius d'higiene, senyor secretari? I el estat de l'Escola?

Una víctima

Pam... pam!... Al portal del cel truca un jove groc i magre. Sant Pere, el porter sagrat, obra amatent.

—Què demana?

—Venia per entrá aquí.

—Oh! Primer tens d'ensenyar-me els documents.

—No'n duc cap.

La mort ha sigut tan ràpida, que no he tingut temps de res.

—Macatxo!... Això sí que és llàstima!

Perque, noi, no sé si ho sabs, i entrada en aquest reialme no's logra així com així.

Cal mostrar probes ben clares de que s'ha filat molt dret.

—En quant a això, no passi ansia: pot demaná informes meus al guarda-terme, a l'alcalde, a l'adroguer del cantó

i als veïns dels volts de casa, i em deixo tallá el dit xic si tots plegats no m'alaben.

—Bé, i de què has mort, en resum?

—Que no se'm veu en la cara?

He mort reventat.

—Pobret!...

Es lo que ja em figurava!... Que n'ha produït de mals aquesta guerra salvatge!...

Maleïts siguin mil cops els que l'han ocasionada!...

I digues, digues, fill meu, a on has mort?... A Alemanya?

—No, senyor.

—Cap al Tirol?

—Res de Tirols.

—Dins de França?

—Tampoc.

—Als camps de Lemberg?...

Als Dardanels?... A Curlandia?...

—Em tindrà de perdonar, més conieso ma ignorancia; de tots els pobles que ha dit, no'n conec cap.

—Doncs bé, vaja,

a on has mort?

—A Puigfret.

—Però de què?... D'una bala?

D'un raig de gas asfixiant?

D'un atac a l'arma blanca?

D'un mal joc d'un *zeppelin*?

—L'hi diré en poques paraules.

La feina d'en Jafà

Si les relacions entre Catalunya i els governs espanyols poguessin quedar registrades en un gràfic com en els diagrames d'una central elèctrica les variacions del wattímetre, tindriem inventada una *grega* més perfecta que cap de les que posen els emblanquinadors a les arcobes o un *fistó* tan ben dibuixat com els que surten a *La Bordadora*.

Van repetint-se les coses amb una avorridora igualtat com si un disc de gramofon regulés els aconteixements.

Catalunya necessita mides excepcionals per a salvar la situació difícil creada per les circumstancies i les demana respetuosament al govern, robustint la seva petició amb atinats arguments i sòlides raons. El Govern, que, com tots, no enten res de res, diu que ja ho estudiarà i poc o molt de lo que's demana ho atindrà ben aviat. Desseguida surt qualsevol *patum* d'aquestes que agabellen la representació d'algunes provincies i, sense enterar-se abans de lo que's tracta, s'oposa a lo que demana Catalunya. El Govern s'escausa en aquesta oposició per a no fer res. L'opinió catalana s'indigna i crida, i aleshores tots els diaris castellans que s'escriuen d'esma, comencen una campanya sense solta contra *la hidra separatista que asoma de nuevo su repugnante cabeza*. D'argument amb solta, ni un per remei.

I avui per qüestions econòmiques, demà per incidents de la lluita social i un altre dia per la necessitat de defendre les llibertats ciutadanes, va repetint-se el cas de demanar Catalunya, prometre el Govern, oposar-se uns senyors o uns elements qualsevol, desdir-se el Govern, cridar els catalans i marra-nejar la premsa madrilenya.

El mal de tot això està en que nosaltres mai anem a la una i si els elements productors agabellats per *La Lliga* criden, encara que tinguin raó els elements avançats els deixan sols en la baralla, del mateix modo

Era la festa major,
que aquest any s'encepegava
el dia 10. Vaig ballar
tot el dijous a la tarda,
vaig ballar tot el divendres,
vaig ballar tot el dissabte,
i el diumenge, i el dilluns
i el dimars... I a l'apagar-se
els fanals de l'envelat,
un cop la festa acabada,
vaig trobar-me tan rendit,
tan trinxat i amb tanta rampa
a l'esquena, al cap, als peus,
a les cuixes i a les cames,
que, no poguent-me aguantar,
vaig morir-me.

—Verge Santal—
exclama el porter del cel,
esgarrapant-se la barba:—
Sí; la guerra, està probat,
no fa res més que desgracies,
però... i les festes majors?...
I girant-se amb tota calma
al pobre jove, li diu:
—Entra, vaja; entra... i descansa.

C. GUMÀ

La boca dels Dardanelos

—Redeu, quin tap!... Mai hauria dit que costés tant de sortir.

DE LA GUERRA

FETS CONEGUTS DEL 27 D'AGOST AL 2 DE
SEPTEMBRE DE 1915

Per terra

Brest-Litowski, la gran fortalesa russa sobre el Bug, ha hagut d'ésser evacuada pels soldats del Zar més aviat del que hauria convingut. La pèrdua de Brest-Litowski és molt dolorosa per als russos. Té moltíssima més importància que la pèrdua de Varsovia. Si els russos haguessin pogut aguantar-se en la línia del Bug, els èxits alemanys no haurien tingut gaire transcendència. Ara en tenen més.

¿Vol dir això que els austro-alemanys han assegurat la realització del seu plan en el front oriental? Ah, no! Per això se n'hi falta bon troç. Els russos aguanten ferm en les dugues ales del seu front, o sigui en la regió de Riga i en la Galitzia. En aquesta darrera regió han plantat cara a l'ofensiva de l'enemic i amb violents contra-atacs l'han derrotat, fent-li 7,000 presoners i prenent-li 30 canons i 25 ametralladores.

Al front occidental segueix el concert d'artilleria, del qual els francesos han pres la batuta. Els italians han continuat fent avenços de detall.

Al Càucus, noves derrotes dels turcs, que han perdut prop de 6,000 presoners i considerable material de guerra.

Per mar

Molt poca activitat.

Forces de desembarc de l'esquadra francesa que bloqueja les costes de Síria, han ocupat l'illa turca de Ruad.

Per l'aire

Un aviador anglès ha enfonsat un submarí alemany prop de la costa belga.

Diverses esquadres aèries franceses han bombardejat nombrosos punts militars alemanys, darrera el front de batalla i en el gran ducat de Baden.

REPICS

ls catòlics han enviat an en Dato un missatge demanant-li festa oficial per Barcelona el dia de la Mercè.

En el document s'hi afirma que la solució favorable de la peste tifosa de l'any passat és obra de la Merceneta.

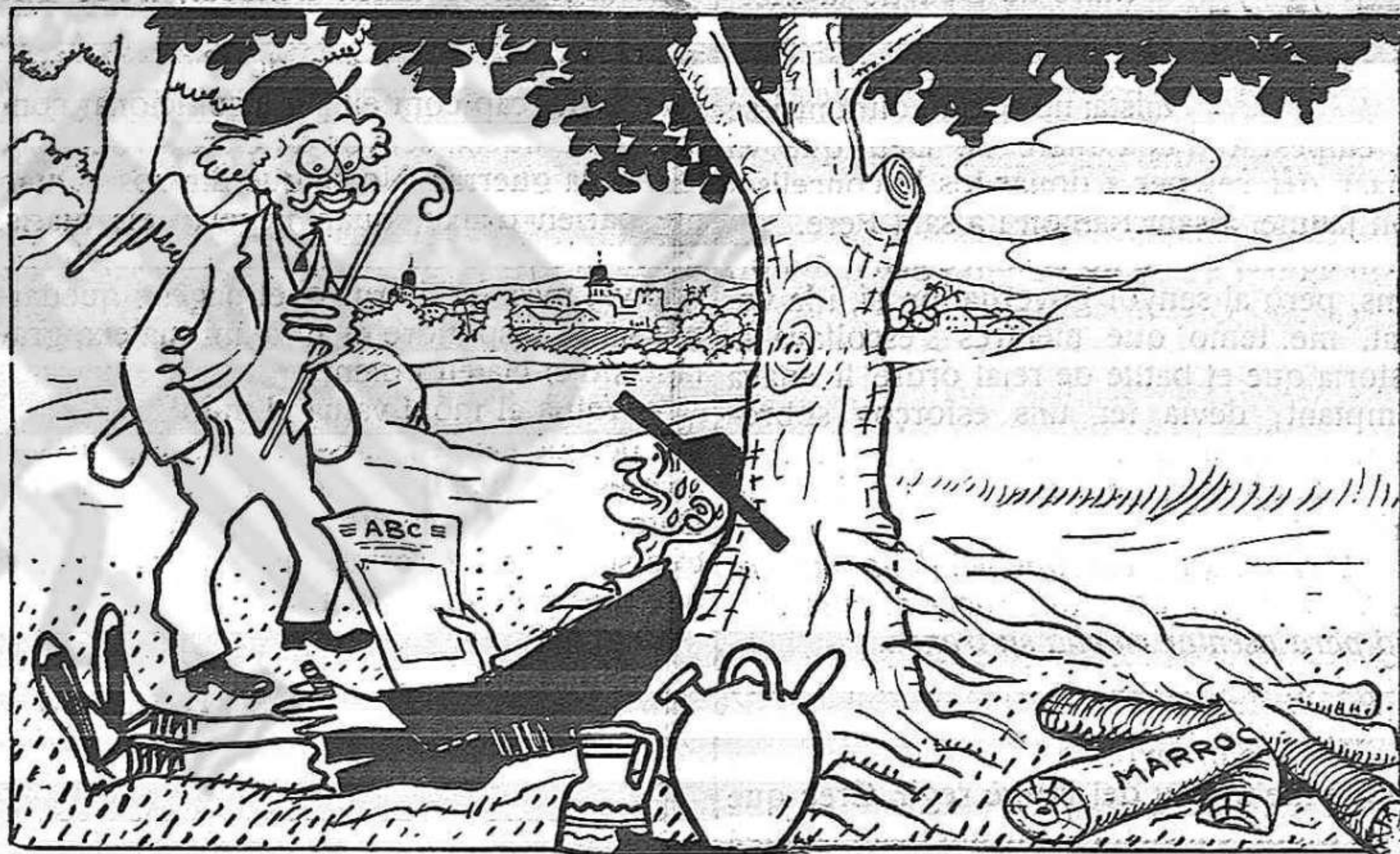
I això ho firmen persones de intel·ligència com l'Alcalde, en Prat de la Riba i en Cambó.

Aquests senyors asseguren que la «prova de que els tifus varen fugir de Barcelona per obra de la santa, és que des del dia que la varen treure en processó pels nostres carrers va anar minvant l'epidèmia».

No troben que és molt assegurar?
Què hi deu d'í a tot això
l'eminent doctor Turró?

Diumenge passat, una colla de nens, alumnes del «Catecisme de San Francisco», tots congregants i lluisos anaren a la muntanya de Montjuïc a fer exercicis militars.

Exercicis militars, els nois del Catecisme?

En Dato.—No diguis, que a l'ombra de la neutralitat s'hi està molt fresquet.

El poble.—Sí, però no pas al costat d'una foguera.

No és precisament això lo que ensenya la Doctrina.

Durant set mesos, l'acció de Espanya al Marroc ha costat als espanyols la friolera de 84 mil·lions i mig de pessetes.

Què'n direm d'això?
Diguem-ne dolça neutralitat.

A Lisboa hi ha hagut vagà de modistes.

Un jorn, aquestes s'esvalotaren al mig del carrer, i la guardia republicana, com si es tractés d'enfutismats revolucionaris, va carregar de ferm contra les modistes, causant gran nombre de «ferides».

Llàstima de cops de sabre!

Tan bon servei que podien haver prestat, en altre lloc, a l'Anglaterra!...

Entre els actes que enguany se celebraran amb motiu de l'aniversari de la pèrdua de les llibertats de Catalunya, figura la col·locació d'una làpida «Als Martres Anònims de 1714», en el Fossar de les Moreres.

Serà un piadós record plè de justícia. Anys a venir, després de la gran guerra, on posaran la làpida dels Anònims defensors de la llibertat, els amics d'Europa?

En el Museu històric de Vic, quedarà exposat d'aquí pocs dies un preciós retaule segle xv,

que representa l'escena de l'Anunciació en el Dormitori de Nostra Senyora. Permeteu-me que no hi faci cap comentari. En els dormitoris de les senyores no està bé ficar-s'hi.

Dotze grans ciutats alemanyes es troben actualment atacades del còlera.

Si la terra del Kaiser no fós un país tan pròdig en savis metges, creuríem que pot-ser s'han equivocat.

Que lo que tenen en les grans ciutats alemanyes no és còlera, sinó senzilles cagarines.

Contestant a la pregunta d'un diari madrileny, en Prat de la Riba ha dit que Barcelona sent simpaties per França.

Així m'agrada, home!
Miri, davant d'aquesta declaració, jo començo a sentir simpaties per vostè.

Acaba de constituir-se un centre radical a la «França Xica», unió de les barriades més típiques de Barcelona.

Per molts anys.
Des d'ara tenen totes les nostres simpaties. Essent, com som, francòfils de la França Gran, ¿per què no havem de ser-ho de la França Xica?

El butlletí oficial del Vaticà publica un privilegi per a que els capellans d'Espanya celebrin tres misses el dia dels Morts.

No sabem com se la pendrà la tal reforma el nostre clero.

Més d'un capellà deurà exclamar:
—Tres misses?... Si han d'ésser de franc, que se les digui el Papa.

A Roma estan preocupats perquè no saben a qui fer bisbe de Mallorca.

Això rai.
Que'n facin a mossèn Alcover.

Pot-ser la mitra el distraurà de les papeletes del Diccionari ful que està perpetrant fa mig segle.

I la llengua catalana hi sortirà guanyant.

Sembla que'ls pilots aviants han adoptat ja el seu San Patró.

Aquest serà, si no menteixen les cròniques, San Pere Regalat que diu que viatjava pels aires i se'l pinta entre mig dels núbols portat pels àngels de una banda a l'altra.

No hi tenim res a dir.
Els senyors aviadors sabran lo que'ls convé. I si troben a San Pere per allà als núbols, expressions.

En la corrida de l'altre diumenge, a Madrid, tres matadors, tots tres a l'«enfermeria».

Un d'ells, el Fortuna, gravíssim d'una banyada al ventre.

Fortuna!
Si s'arriba a dir Desgracia!

Llegim:
«Activamente se están construyendo dos alas nuevas al edificio de los Padres Jesuitas de Sarriá.»

Dues ales?
Es que tenen intenció de emprendre el vol?
No serà veritat tanta bellesa!

Sempre se'n saben de noves.
Vegin si no és nova i ben nova aquesta que corre fa alguns dies:

«Se diu que, molt aviat, el bisbe de Tarragona, don Antón López Peláez Gutiérrez, serà nomenat coronel honorari de la guardia civil.»
Comentaris?
Els comentaris que'ls hi faci el bisbe.

El Papa francòfil?
El cardenal Gasparini ha declarat que Beneditte XV «uneix les seves oracions a les dels fills de França, per a arribar a obtenir lo que ells desitgen.»

I com que lo que'ls francesos desitgen és la victòria de França i el triomf de «La Marsellesa» sobre l'«Himne Alemany»... ayúdeme usté a sentir.

Les bones accions del senyor Esteve.
—Una pobre dona, portant un nin als braços, plorava a la porta d'una església, perquè no tenia una pesseta que costava el bateig de la criatura. jo que li dic: si aneu a descanviar aquest bitllet de cinc duros al estanc, us donaré la pesseta que necessiteu. Ella ho va fer i jo, així, d'un tret, vaig complir tres bones accions: vaig consolar una mare, vaig obrir les portes del cel a un infant... i vaig descanviar... un bitllet fals.

Imprempta LA CAMPANA y LA ESQUELLA, carrer del Olm, número 8
Tinta Ch. Lorilleux y C.